

U V O D

OSNOVE I POSTAVKE TEORIJE KONTROLE

Osnovne potrebe kao snažne sile koje nas pokreću

Kao gotovo sve teorije koje govore o onoj iskonskoj motivaciji za opće ljudsko ponašanje i teorija kontrole polazi od ljudskih potreba. Ipak, postoje razni načini zadovoljenja potreba i te načine biramo.

Prema teoriji kontrole sve ljude tjera pet potreba koje zajedno čine naše pokretačke sile. Jer, vjerojatno je da sve jedinice iste vrste pokreću jednake sile.

Potreba za preživljavanjem i reprodukcijom, zajedno s disanjem, regulacijom krvnog tlaka, probavljanjem i znojenjem kontrolira struktura u «starom mozgu» - najstarijem dijelu našeg mozga. Njegove su aktivnosti nužne za naš opstanak, a događaju se bez ikakve naše svijesti o njima. No, on šalje signale za pomoć novom mozgu, kori velikog mozga, koji ih prepoznaje kao žeđ, hladnoću, glad ili spolnu želju i pronalazi načine njihova zadovoljenja. Novi mozak je, dakle, izvor našeg cjelokupnog voljnog ponašanja i osnova je za sve što činimo. Kada govorimo o našem postojanju, o nama, o tome tko smo mi, o našoj duhovnosti ili psihičkim svojstvima, tada govorimo o svjesnom djelovanju novoga mozga.

U društvima gdje je puko preživljavanje rijetko problem, a u takvom živimo i mi, mnogi se često susreću s potrebom za reprodukcijom, koju inače regulira stari mozak, a mi je postajemo svjesni kroz poriv za spolnim rasterećenjem. A taj poriv možemo zadovoljiti na razne načine, koje biramo. Geni nas opskrbljuju nizom bioloških uputa koje moramo slijediti želimo li postojati, preživjeti i napredovati. Neke funkcije za koje geni daju uputu su jednostavno dane i na njih ne možemo utjecati, ali postoje i one složenije koje treba preuzeti sustav svjesnog ponašanja. Mi smo naučili za sve signale koje stari mozak šalje novom – osim disanja – izabrati više načina njihova zadovoljenja. No, bez obzira na to koliko mi načina izabrali, ne možemo zanemariti bilo koju uputu za preživljavanje koja je ugrađena u naše gene. Većina nas, dapače, baš nastoji zadovoljiti potrebe koje je teže zadovoljiti, koje su sukobljene i nastaju u novom mozgu – složenom i svjesnom.

Npr. štrajkaš gladu ne jede jer želi zadovoljiti potrebu za uvažavanjem iako se u njemu javlja konflikt ako pred njega stavimo raznovrsna ukusna jela. Takve složenije upute novog mozga, koje je teže zadovoljiti, zovemo psihičkim potrebama i njihovo zadovoljenje podrazumijeva različite načine odnosa ljudi u pokušaju ostvaranja snažnih, svjesnih, općenitijih potreba novog mozga.

Neki su skloni tvrditi da su upute za preživljavanje one osnovne i nedvosmislene u nama, te time i najjače. No, uzmemo li u obzir da neki ljudi počine samoubojstvo bit će nam jasno kako su ponekad nezadovoljene psihičke potrebe pojedinca puno važnije od onih za pukim preživljavanjem. I potreba za moći u ljudskoj je vrsti vrlo bitna - zbog nje uvijek želimo imati više i bolje – bilo u politici, modi ili jednostavno – bogatstvu!

. U našoj se kulturi ljudi javno bore za ostvarenje te genske potrebe. Moguće je, čak, da se prema ovoj potrebi razlikujemo od svih ostalih živih stvorenja jer ostali imaju minimalan poriv za moći - onolik kolik je dostatan za puko preživljavanje. Sisavci i ptice bore se za jake mužjake ili teritorij, ali samo čovjek se natječe u moći radi moći same. Ova potreba, pogotovo u braku, često je u sukobu s potrebom za ljubavlju i slobodom. Sretni su oni koji između ovih potreba mogu naći ravnotežu. Ono što svaki čovjek želi jest sloboda da izaberemo kako ćemo živjeti, da se slobodno izražavamo, družimo s kim hoćemo, čitamo i pišemo ono što nas zadovoljava, poštujemo ili ne ono u što vjerujemo. Za mnoge od ovih sloboda ljudi su kroz povijest umirali, jer su vladatelji mislili da su slobodni ljudi prijatnija njihovoj moći. Kome god moćnici oduzmu njihovu slobodu, sigurno će se za nju početi boriti makar pritom riskirali život – sve to i više je nego jasan indikator kako je i sloboda jedna od osnovnih genskih psihičkih potreba koja motivira naše ponašanje.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com